

**Koncepce prevence kriminality
Benešov nad Ploučnicí
2026-2028**

1 ÚVOD	4
2 PREVENCE KRIMINALITY V ČESKÉ REPUBLICE A ÚSTECKÉM KRAJI	6
3 INSTITUCIONÁLNÍ RÁMEC PREVENCE KRIMINALITY MĚSTA BENEŠOV NAD PLOUČNICÍ	8
3.1 Město Benešov nad Ploučnicí	8
3.2 Městská policie Benešov nad Ploučnicí	8
3.3 Policie České republiky – Obvodní oddělení Benešov nad Ploučnicí	8
3.4 Základní škola a Mateřská škola Benešov nad Ploučnicí	9
3.5 Centrum dětí a mládeže Benešov nad Ploučnicí	9
3.6 Komunitní a dobrovolnické organizace	9
3.7 Návazná síť služeb a partnerů v území (POÚ / SO ORP Děčín)	9
4 DEMOGRAFICKÁ A SOCIÁLNÍ ANALÝZA MĚSTA BENEŠOV NAD PLOUČNICÍ	10
4.1 Věková struktura obyvatelstva	10
4.2 Struktura rodin a domácností	10
4.3 Vzdělávací instituce	10
4.4 Volnočasová a komunitní infrastruktura	11
4.5 Sociální rizika a specifika regionu	11
4.6 Shrnutí demografické a sociální analýzy	11
5 BEZPEČNOSTNÍ ANALÝZA MĚSTA BENEŠOV NAD PLOUČNICÍ	13
5.1 Vnímání bezpečnosti obyvateli	13
5.2 Vandalismus a poškozování majetku	13
5.3 Rizikové chování mládeže	14
5.4 Přestupky a narušování veřejného pořádku	14
5.5 Dopravní bezpečnost	14
5.6 Rizikové lokality	15
Náměstí u trafiky	15
5.7 Kybernetická bezpečnost a online rizika	16
5.8 Shrnutí bezpečnostní analýzy	16
6 SWOT ANALÝZA	17
6.1 Silné stránky	17
6.2 Slabé stránky	17
6.3 Příležitosti	17
6.4 Hrozby	18
6.5 Shrnutí SWOT analýzy	18
7 PRIORITY PREVENCE KRIMINALITY MĚSTA BENEŠOV NAD PLOUČNICÍ 2025–2028	19
7.1 PRIORITY 1: Prevence rizikového chování dětí a mládeže	19
7.2 PRIORITY 2: Zvyšování bezpečnosti v rizikových lokalitách	19
7.3 PRIORITY 3: Zlepšení dopravní bezpečnosti	19
7.4 PRIORITY 4: Posílení pocitu bezpečí obyvatel	20
7.5 PRIORITY 5: Posílení institucionální prevence a mezioborové spolupráce	20
7.6 Shrnutí priorit	20
8 OPATŘENÍ PREVENCE KRIMINALITY MĚSTA BENEŠOV NAD PLOUČNICÍ	21
8.1 Sociální prevence	21
Prioritní opatření sociální prevence:	21
Zavedení odborné pozice preventisty pro volný čas	21

Individuální práce s ohroženými dětmi, mládeží a rodinami	21
Posílení prevence ve škole	22
Podpora rodičovských kompetencí	22
8.2 Situační prevence	22
Prioritní opatření situační prevence:	22
Modernizace a rozšíření kamerového systému	22
Zlepšení veřejného osvětlení v rizikových lokalitách	22
Urbanistické a drobné technické úpravy veřejných prostranství	22
8.3 Komunitní prevence.....	23
Komunitní setkávání a dialog s veřejností	23
Podpora komunitních aktivit Centra dětí a mládeže	23
8.4 Preventista pro volný čas – odborná koordinace prevence	23
Klíčové oblasti práce preventisty:	23
8.5 Dopravní prevence	23
Dopravní audit rizikových míst	23
Bezpečné přechody a zklidnění dopravy	24
Prevence rizikového chování cyklistů a uživatelů koloběžek	24
8.6 Prevence kriminality a podvodů vůči seniorům.....	24
Program prevence podvodů na seniorech	24
Podpora bezpečného pohybu seniorů	24
8.7 Technická prevence a údržba veřejného prostoru	24
TECH1 – Revize a údržba kamerového systému	24
TECH2 – Rychlé opravy veřejného prostoru	24
TECH3 – Úprava zeleně a odstranění bariér	24
9 MONITORING A EVALUACE KONCEPCE	25
9.1 Průběžný monitoring plnění opatření	25
a) Sledování realizace jednotlivých opatření	25
b) Dokumentaci činností preventisty	25
c) Sledování situace v rizikových lokalitách	25
d) Statistická data Policie ČR a Městské policie	25
e) Zpětná vazba ze školy a CDM	25
9.2 Roční zpráva o stavu prevence kriminality	26
9.3 Průběžná evaluace účinnosti koncepce	26
9.4 Závěrečná evaluace koncepce (2028).....	26
9.5 Opakovaný Průzkum pocitu bezpečí.....	26
9.6 Zapojení veřejnosti do monitoringu a evaluace.....	26
10 ZÁVĚR	28

1 ÚVOD

Prevence kriminality je dlouhodobě jedním z klíčových předpokladů kvalitního a bezpečného života obyvatel města Benešov nad Ploučnicí. Město si uvědomuje, že otázky bezpečnosti, ochrany života a majetku, podpora zdravých sociálních vztahů a předcházení rizikovému chování patří mezi základní úkoly samosprávy. Zpracování této Koncepce prevence kriminality na období 2026–2028 proto představuje významný krok k systematickému, koordinovanému a metodicky ukotvenému plánování preventivních aktivit na území města.

Koncepce vzniká v návaznosti na Strategii prevence kriminality v České republice a respektuje zásady a přístupy definované Ministerstvem vnitra České republiky. Zohledňuje také Koncepti prevence kriminality Ústeckého kraje, která analyzuje regionální specifika spojená s dlouhodobě zhoršenou sociálně-ekonomickou situací, vyšší mírou rizikového chování mládeže a nerovnoměrným přístupem obyvatel ke službám. Na místní úrovni se koncepce přímo opírá o Komunitní plán města Benešov nad Ploučnicí a Strategický plán rozvoje města a řadu, které vymezují cíle, priority a opatření v oblasti sociální soudržnosti, vzdělávání a kvality života.

Zpracování této koncepce vychází z široké škály podkladů, zejména z výsledků Průzkumu pocitu bezpečí mezi obyvateli (2024), interních dat Městské policie Benešov nad Ploučnicí, poznatků Policie České republiky – OOP Benešov nad Ploučnicí, dále z podnětů Základní a mateřské školy a Centra dětí a mládeže Benešov nad Ploučnicí. Tyto zdroje poskytly důležitý pohled na vnímání bezpečnosti, na aktuální problémy v oblasti kriminality a přestupků, na místa, která obyvatelé vnímají jako riziková, i na potřebu posílení odborných kapacit v oblasti prevence.

Koncepce zároveň reaguje na specifické podmínky města. Benešov nad Ploučnicí je menší město s přibližně 3 600 obyvateli, s vysokým podílem dětí a mládeže aktivně zapojených do volnočasových aktivit. Významnou roli zde sehrává Centrum dětí a mládeže, navštěvované přibližně 550 dětmi, žáky a studenty, a také místní základní škola s přibližně 500 žáky a 100 dětmi v předškolním vzdělávání. Tyto instituce tvoří důležité ochranné faktory, které pomáhají snižovat riziko nežádoucího chování mladé generace. Zároveň se však město dlouhodobě potýká s nedostatkem sociálních služeb přímo na svém území a se zvyšující se potřebou odborné práce s ohroženými dětmi, mládeží a rodinami. Významným podnětem pro tvorbu této koncepce byly také výsledky průzkumu mezi občany, které ukázaly výrazné znepokojení veřejnosti nad dopravní situací ve městě, výskytem vandalismu, nevhodným chováním některých skupin mládeže a nedostatečným pocitem bezpečí v určitých lokalitách. Reálné zkušenosti obyvatel, doplněné o data bezpečnostních složek, tvoří základ analytické části dokumentu a následně určují priority a cíle stanovené pro období 2026–2028.

Koncepce prevence kriminality města Benešov nad Ploučnicí na období 2026–2028 je zpracována jako strategický a plánovací dokument, který:

- vymezuje rámeček prevence na území města,
- stanovuje klíčové problémy a potřeby,
- definuje priority a cíle prevence,
- navrhuje konkrétní opatření a aktivity,
- upravuje institucionální a organizační zajištění prevence,
- popisuje roli preventisty a jeho ukotvení v systému,
- stanovuje způsob monitoringu a evaluace.

Dokument je určen nejen pro vedení města, Městskou policii a Policii České republiky, ale také pro školu, volnočasové organizace, komunitní aktéry a odbornou veřejnost. Slouží rovněž jako nezbytný podklad pro čerpání finančních prostředků z programů Ministerstva vnitra, Operačního programu Spravedlivá transformace a dalších dotačních titulů zaměřených na snižování kriminality a posílení bezpečnosti ve městě.

Koncepce je otevřeným dokumentem, který bude v průběhu let 2026–2028 pravidelně vyhodnocován a dle potřeby aktualizován, aby odpovídal aktuálním potřebám města i jeho obyvatel.

Koncepce prevence kriminality města Benešov nad Ploučnicí na období 2026–2028 vychází z národní Strategie prevence kriminality v České republice a ze Strategie prevence kriminality Ústeckého kraje na období 2023–2028. Dokument respektuje priority těchto strategických materiálů a přizpůsobuje je specifickým potřebám města. Zohledňuje zejména důraz na spolupráci samosprávy, Policie ČR, Městské policie, školských zařízení a dalších partnerů při řešení bezpečnostních rizik na místní úrovni.

2 PREVENCE KRIMINALITY V ČESKÉ REPUBLICE A ÚSTECKÉM KRAJI

Prevence kriminality v České republice představuje dlouhodobě strukturovaný a institucionálně zakotvený systém opatření, jejichž cílem je předcházet vzniku trestné činnosti, snižovat její dopady na společnost a podporovat bezpečné prostředí pro všechny občany. Tento systém je organizován na třech vzájemně provázaných úrovních – státní, krajské a místní. Úspěch preventivního úsilí závisí na účinné koordinaci mezi jednotlivými aktéry a institucemi, na sdílení informací, na dostupnosti odborných služeb a na zapojení veřejnosti.

Na úrovni státu je hlavním koordinátorem prevence kriminality Ministerstvo vnitra České republiky, které vytváří strategické dokumenty určující vývoj a směřování prevence na národní úrovni. Klíčovým rámcovým materiálem je Strategie prevence kriminality v České republice, která vymezuje základní přístupy, priority a cílové skupiny. Strategie zdůrazňuje důležitost primární prevence, meziresortní spolupráce, zapojení obcí a měst a také potřebu reagovat na nová rizika spojená s kyberprostorem, sociálními sítěmi či proměnami životního stylu společnosti. Ministerstvo vnitra rovněž zajišťuje metodickou podporu obcím, financuje programy prevence kriminality a vyhodnocuje jejich efektivitu prostřednictvím pravidelných analýz.

Na krajské úrovni plní důležitou roli krajské koordinační pracoviště prevence kriminality, které v případě Ústeckého kraje zajišťuje jednak metodické vedení měst a obcí, jednak koordinaci krajské koncepce prevence kriminality. Ústecký kraj patří dlouhodobě mezi regiony s vyšší mírou sociálních a bezpečnostních rizik, což je dáno strukturou trhu práce, socioekonomickým zatížením některých skupin obyvatel, migrační dynamikou a nezanedbatelným výskytem rizikového chování dětí a mládeže. Koncepce prevence kriminality Ústeckého kraje proto klade důraz na podporu obcí při zavádění preventivních opatření, na posílení mezioborové spolupráce, na rozvoj terénních služeb a na dostupnost programů zaměřených na ohrožené děti a rodiny.

Stěžejním partnerem pro prevenci kriminality na místní i krajské úrovni je rovněž Policie České republiky, která zajišťuje nejen represivní složku bezpečnosti, ale poskytuje také důležitá analytická data o kriminalitě, podílí se na preventivních programech a spolupracuje s obcemi při identifikaci rizikových lokalit. V případě Benešova nad Ploučnicí tuto roli plní OOP Benešov nad Ploučnicí, které je aktivním partnerem města i Městské policie při řešení incidentů, sběru informací a nastavování preventivních opatření.

Místní úroveň prevence kriminality je zásadní, protože právě města a obce jsou nejbližší konkrétním problémům, potřebám obyvatel a rizikovým situacím. Obce mají možnost preventivně působit nejen prostřednictvím městské policie, ale také podpory škol, volnočasových institucí, komunitních organizací a sociálních služeb. Úspěch prevence závisí na dobré komunikaci mezi veřejnou správou, bezpečnostními složkami, školami, rodiči a občany samotnými. V případě Benešova nad Ploučnicí tuto spolupráci podporují zejména Městská policie, Policie ČR – OOP Benešov nad Ploučnicí, Základní škola a mateřská škola, Centrum dětí a mládeže a další komunitní aktéři.

Z hlediska obsahu a metodiky se prevence kriminality v České republice člení do tří úrovní:

- primární prevence, která je zaměřena na celou populaci a usiluje o vytváření bezpečného prostředí, pozitivních návyků a zdravých sociálních vztahů,
- sekundární prevence, která se zaměřuje na skupiny nebo lokality se zvýšeným rizikem výskytu kriminality či sociálně nežádoucího chování,
- terciární prevence, která je orientována na osoby s opakovaným problémovým chováním, pachatele trestné činnosti a oběti, s cílem zabránit recidivě a minimalizovat další škody.

Pro úspěšnou realizaci prevence je zásadní propojení těchto tří složek, aby tvořily jeden funkční celek. Praxe ukazuje, že zejména obce, které rozvíjejí preventivní aktivity dlouhodobě, systematicky a s podporou odborných pracovníků, dosahují nejlepších výsledků v oblasti snižování kriminality a zvyšování pocitu bezpečí. Město Benešov nad Ploučnicí se zpracováním této koncepce hlásí k těmto principům a usiluje o vytvoření uceleného, kvalitního a na data orientovaného systému prevence.

Součástí systému prevence kriminality je také zapojení veřejnosti, které hraje důležitou roli při identifikaci problémů, hlášení incidentů a spoluutváření bezpečné atmosféry ve městě. Zvláštní význam má rovněž dostupnost volnočasových a vzdělávacích aktivit, které pomáhají předcházet rizikovému chování dětí a mládeže. V Benešově nad Ploučnicí tuto roli výrazně plní Centrum dětí a mládeže, které se svým širokým spektrem činností představuje zásadní preventivní nástroj a významný prvek pozitivního sociálního prostředí.

Koncepce prevence kriminality na období 2026–2028 tak představuje dokument, který navazuje na národní a krajský strategický rámec a přizpůsobuje ho specifickým potřebám města. Současně vytváří základ pro další systematickou práci v oblasti prevence, rozvoj odborných kapacit a čerpání finančních prostředků z dotačních titulů Ministerstva vnitra, Ústeckého kraje a dalších podpůrných programů.

3 INSTITUCIONÁLNÍ RÁMEC PREVENCE KRIMINALITY MĚSTA BENEŠOV NAD PLOUČNICÍ

Prevence kriminality na místní úrovni je založena na spolupráci širokého spektra institucí, organizací a odborníků, kteří společně zajišťují aktivity zaměřené na bezpečnost, sociální soudržnost, práci s dětmi a mládeží a podporu komunity. Město Benešov nad Ploučnicí dlouhodobě rozvíjí partnerské vztahy mezi samosprávou, bezpečnostními složkami, školami, volnočasovými organizacemi a občanským sektorem. Tyto subjekty představují základní pilíře systému prevence kriminality, přičemž každý z nich plní specifickou roli a přispívá k řešení problémů ve svém odborném rámci.

Následující kapitola popisuje jednotlivé aktéry, jejich kompetence, přínos a možnosti spolupráce, které slouží jako předpoklad efektivní a dlouhodobě udržitelné prevence kriminality v Benešově nad Ploučnicí.

3.1 Město Benešov nad Ploučnicí

Město plní roli hlavního koordinátora místního systému prevence kriminality. Odpovídá za strategické plánování, financování preventivních aktivit, podporu spolupráce mezi institucemi a zajištění podmínek pro realizaci opatření uvedených v této koncepci. Samospráva rovněž zajišťuje organizaci komunitního života, poskytuje prostor pro působení školy, volnočasových zařízení a spolků a odpovídá za technickou a situační prevenci (osvětlení, kamerový systém, údržba veřejných prostranství, dopravní řešení).

Díky své pozici může město účinně reagovat na podněty občanů, bezpečnostních složek a školských zařízení, provádět opatření v rizikových lokalitách a vytvářet prostředí, které podporuje bezpečnost, prevenci konfliktů a zdravé sousedské vztahy. Z hlediska organizačního zajištění prevence kriminality je město také klíčovým žadatelem a administrátorem dotačních programů Ministerstva vnitra a dalších poskytovatelů.

3.2 Městská policie Benešov nad Ploučnicí

Městská policie patří k nejdůležitějším aktérům místní prevence kriminality. V Benešově nad Ploučnicí působí 3 strážníci, kteří zajišťují dohled nad veřejným pořádkem, dopravou a přítomnost v lokalitách, kde se soustřeďují sociální a bezpečnostní rizika.

Vedle represivní a dohlížecí funkce plní městská policie také významnou preventivní roli. Strážníci jsou v každodenním kontaktu s obyvateli, znají místní komunity, pravidelně monitorují riziková místa a jejich podněty představují jeden z nejdůležitějších zdrojů informací o aktuálním stavu bezpečnosti. Aktivně se účastní preventivních programů zejména ve spolupráci se základní školou a Centrem dětí a mládeže a přispívají k edukaci dětí v oblasti bezpečného chování, dopravní prevence a zvládnutí rizikových situací.

Limitujícím faktorem současného působení MP jsou její kapacity, které neumožňují nepřetržitý dohled ani výraznější posílení preventivní činnosti. Koncepce proto počítá s posílením spolupráce MP s dalšími aktéry (asistenti prevence, preventisté, školy, PČR) a s cíleným využíváním technických prostředků prevence.

3.3 Policie České republiky – Obvodní oddělení Benešov nad Ploučnicí

Policie ČR představuje zásadního partnera města v oblasti prevence kriminality, bezpečnosti a veřejného pořádku. Obvodní oddělení Benešov nad Ploučnicí poskytuje městu nejen represivní složku bezpečnostního systému, ale také cenné analytické údaje, statistiky kriminality a informace o trendech rizikového chování.

PČR se v Benešově nad Ploučnicí podílí na preventivních programech ve školách, účastní se komunitních akcí, spolupracuje s MP při řešení konkrétních incidentů a poskytuje metodické

vedení při identifikaci a vyhodnocování rizikových lokalit. Koordinace mezi MP, PČR a budoucím preventistou představuje jeden ze stěžejních pilířů efektivního systému prevence kriminality ve městě.

3.4 Základní škola a Mateřská škola Benešov nad Ploučnicí

Základní škola s přibližně 500 žáky a mateřská škola se 100 dětmi patří k nejvýznamnějším institucím ovlivňujícím prevenci rizikového chování dětí a mladých lidí. Škola je místem, kde se formují sociální návyky, kde se odhalují rizikové faktory a kde probíhá primární prevence. Pedagogové jsou často první, kdo zaznamená signály problémového chování, a jejich spolupráce s rodiči a preventivními aktéry je klíčová.

Škola realizuje preventivní programy, spolupracuje s MP a PČR, účastní se vzdělávání pedagogů v oblasti prevence a vytváří ochranné prostředí pro všechny žáky. Významnou výzvou je však rostoucí potřeba individuální práce s dětmi, které jsou ohroženy sociálními problémy, rizikovým chováním, školním neúspěchem či nedostatečnou podporou rodinného prostředí. Tato potřeba je jedním z důvodů, proč město uvažuje o zavedení odborné pozice preventisty jako koordinátora mezi rodinou, školou a institucemi.

3.5 Centrum dětí a mládeže Benešov nad Ploučnicí

Centrum dětí a mládeže představuje jednu z nejvýznamnějších preventivních institucí ve městě. Je navštěvováno přibližně 550 dětmi, žáky a studenty, což je vzhledem k velikosti Benešova nad Ploučnicí mimořádně vysoký podíl. CDM nabízí širokou škálu pravidelných i příležitostných aktivit, volnočasových kroužků, klubových činností a akcí pro děti, rodiny i veřejnost.

Otevřený klub CDM funguje jako nízkoprahové prostředí, které poskytuje bezpečný prostor pro děti a mládež, podporuje jejich sociální začlenění, rozvoj dovedností, vztahovou stabilitu a prevenci rizikového chování. CDM zároveň spolupracuje s MP, PČR i školou, poskytuje zpětnou vazbu o výskytu rizikových jevů ve městě a podílí se na komunitních programech zaměřených na zdravé trávení volného času.

3.6 Komunitní a dobrovolnické organizace

Důležitou součástí preventivního systému jsou Rodinné centrum Medvídek, Městský sportovní klub, Klub seniorů a další spolky a organizace, které podporují komunitní život, mezigenerační vztahy, sportovní a kulturní aktivity. Přispívají k posilování sociální soudržnosti, která představuje jeden z klíčových ochranných faktorů prevence kriminality.

RC Medvídek zajišťuje aktivity pro rodiče a děti, podporuje rodičovské kompetence a poskytuje společenský prostor pro rodiny. Sportovní klub motivuje děti k aktivnímu životnímu stylu a nabízí strukturované volnočasové uplatnění. Klub seniorů podporuje aktivní stárnutí, setkávání a prevenci sociální izolace.

3.7 Návazná síť služeb a partnerů v území (POÚ / SO ORP Děčín)

Ačkoli město Benešov nad Ploučnicí nemá na svém území vlastní registrované sociální služby, obyvatelé města využívají síť sociálních a návazných služeb dostupnou v rámci POÚ Benešov nad Ploučnicí a širšího území SO ORP Děčín. Komunitní plán péče a rozvoje sociálních služeb města na období 2024–2028 obsahuje přehled těchto dostupných služeb a poskytovatelů. Město zároveň rozvíjí spolupráci s poskytovateli sociálních a návazných služeb, Krajským úřadem Ústeckého kraje a aktéry na úrovni SO ORP Děčín tak, aby byla zajištěna koordinace podpory pro osoby v nepříznivé sociální situaci a návaznost preventivních opatření.

4 DEMOGRAFICKÁ A SOCIÁLNÍ ANALÝZA MĚSTA BENEŠOV NAD PLOUČNICÍ

Město Benešov nad Ploučnicí je menší obcí s přibližně 3 600 obyvateli a rozlohou 9,77 km². Jeho demografická struktura i sociální charakteristiky odpovídají typickému profilu menších měst Ústeckého kraje, který dlouhodobě patří mezi regiony se zvýšeným sociálním zatížením, vyšší nezaměstnaností, větší mobilitou obyvatel a zvýšeným výskytem sociálně rizikových jevů. Tyto podmínky mají přímý dopad na potřebu systematické prevence kriminality a práce s ohroženými skupinami obyvatel, zejména dětmi a mládeží.

4.1 Věková struktura obyvatelstva

Populační struktura Benešova nad Ploučnicí je relativně stabilní, avšak vyznačuje se dvěma protichůdnými trendy, které ovlivňují preventivní politiku města. Na jedné straně má město nadprůměrně vysoký podíl dětí a mládeže, na straně druhé zde pozvolna roste podíl seniorů.

Děti ve věku 0–14 let žije ve městě přibližně 550, což představuje významný segment populace (cca 15 %). Tento vysoký počet dětí a dospívajících zároveň vytváří zvýšené nároky na školská zařízení, volnočasovou infrastrukturu a preventivní činnost zaměřenou na rizikové chování mladých lidí.

Věková skupina seniorů rovněž postupně narůstá, což je trend typický pro většinu menších měst v kraji. Pro prevenci kriminality to znamená potřebu zaměřit se na specifické formy ohrožení seniorů, jako jsou podvody, agresivní marketingové praktiky, zhoršená mobilita či omezený pocit bezpečí v určitých lokalitách.

Celkově lze říci, že město stojí před dvojitou výzvou:

- poskytovat podporu a prevenci mladé generaci, která tvoří výraznou část komunity,
- zajistit bezpečné prostředí a informovanost seniorů, jejichž počet postupně stoupá a kteří mohou být zranitelnější vůči novým formám kriminality.

4.2 Struktura rodin a domácností

Sociální struktura domácností v Benešově nad Ploučnicí je rozmanitá a zahrnuje jak stabilní rodiny, tak domácnosti s vyšším rizikovým potenciálem. V obci se nachází početná skupina rodin s dětmi školního věku, která využívá služeb místní základní a mateřské školy, volnočasových organizací a komunitních aktivit.

Současně však existují domácnosti s nižší socioekonomickou stabilitou, jež jsou charakteristické nepravidelným zaměstnáním, nižší finanční gramotností, vysokou mírou zadlužení nebo zvýšenou mobilitou. Tyto faktory mohou přispívat ke zvýšenému riziku zanedbávání výchovy, školní neúspěšnosti či rizikového chování dětí a mladistvých.

Z hlediska prevence kriminality je klíčová také dostupnost služeb pro rodiny. Ve městě chybí sociální služby v oblasti prevence a podpory rodin, což zvyšuje potřebu mezioborové spolupráce mezi školou, CDM a dalším subjekty.

4.3 Vzdělávací instituce

Benešov nad Ploučnicí má kvalitní školskou infrastrukturu, která hraje významnou roli v prevenci rizikového chování. Základní školu navštěvuje přibližně 500 žáků, mateřskou školu kolem 100 dětí. Tyto instituce představují zásadní prostředí pro formování hodnot, sociálních dovedností a pozitivních vzorců chování.

Škola aktivně spolupracuje s Městskou policií a Policií ČR, zapojuje se do preventivních programů a identifikuje ohrožené žáky, se kterými je potřeba dlouhodobě pracovat. Přesto se pedagogové potýkají s rostoucí potřebou individuální práce, zejména v důsledku

zátěží v rodinách, výskytu nevhodného chování ve školních kolektivech či dopadů digitální komunikace na psychické zdraví dětí.

Z pohledu prevence kriminality představuje škola klíčového partnera. Komunitní plán prevence kriminality současně předpokládá realizaci certifikovaných programů primární prevence na školách a v případě potřeby využití odborných intervencí a návazných programů

4.4 Volnočasová a komunitní infrastruktura

Jedním z nejvýraznějších pozitiv Benešova nad Ploučnicí je mimořádně vysoká míra zapojení dětí a mládeže do volnočasových aktivit. Centrum dětí a mládeže Benešov nad Ploučnicí navštěvuje přibližně 550 dětí a mladých lidí, což je vzhledem k celkovému počtu obyvatel výjimečný údaj. CDM představuje silný ochranný faktor, který významně přispívá k prevenci rizikového chování.

Kromě CDM se na komunitním životě podílejí také Rodinné centrum Medvídek, Městský sportovní klub, Klub seniorů a další spolky. Tyto organizace podporují aktivní životní styl, mezigenerační vztahy, zdravé sociální vazby a nabízí dětem, dospívajícím i seniorům bezpečné prostředí pro trávení volného času.

Významným partnerem města v oblasti prevence kriminality je Městský sportovní klub Benešov nad Ploučnicí (MSK). Klub nabízí sportovní aktivity pro děti, mládež i dospělé, zejména fotbal, tenis, stolní tenis, volejbal, šipky a rekreační sporty. MSK přispívá k prevenci rizikového chování zejména prostřednictvím smysluplného trávení volného času, podpory týmové spolupráce, rozvoje disciplíny a budování pozitivních sociálních vazeb. Sportovní prostředí zároveň vytváří přirozený dohled nad mládeží a posiluje komunitní soudržnost. Spolupráce města s MSK je důležitou součástí systému komunitní prevence.

Prostorové podmínky města však zároveň zahrnují i místa, která mohou působit rizikově, například méně přehledné lokality, nedostatečně osvětlené úseky nebo veřejná prostranství bez jasné sociální kontroly. Tato místa jsou identifikována v analýze bezpečnostní situace a stala se jedním z podkladů pro návrh opatření situační prevence.

4.5 Sociální rizika a specifika regionu

Ústecký kraj se dlouhodobě vyznačuje zvýšenou mírou sociální zátěže, vyšší nezaměstnaností, větším výskytem zadluženosti domácností a omezenou nabídkou sociálních služeb. Tyto regionální faktory se v různé míře promítají také do života občanů Benešova nad Ploučnicí.

Ve městě chybí vlastní sociální služby, které by byly přímo zaměřeny na práci s ohroženými rodinami, dětmi a mládeží. To klade zvýšené nároky na školská zařízení, Městskou policii a volnočasové instituce, které v praxi suplují část podpůrného systému. Podněty pedagogů i pracovníků CDM potvrzují, že roste počet dětí s potřebou intenzivnější podpory, poradenství či dlouhodobé intervence.

Sociální zátěž se projevuje i ve zvýšené vnímavosti obyvatel k problémům, jako je vandalismus, rizikové chování mládeže, záškoláctví nebo přestupky. Tyto jevy jsou často propojené s ekonomickou situací rodin, nedostatečnou rodičovskou kompetencí nebo sociální izolací.

4.6 Shrnutí demografické a sociální analýzy

Demografický profil města ukazuje na silnou přítomnost cílových skupin prevence kriminality (dětí, mládeže a seniorů). Sociální charakteristiky pak potvrzují potřebu systematické, odborné a koordinované prevence, která bude reagovat na narůstající zátěž škol, absence sociálních služeb a komplexní potřeby rodin.

Z analýzy vyplývá:

- vysoký počet dětí a mladých lidí = vysoké nároky na prevenci
- posilující skupina seniorů = potřeba specifické prevence
- absence sociálních služeb = nutnost preventisty
- existence rizikových lokalit = potřeba situační prevence
- vysoká míra zapojení dětí do CDM = silný ochranný faktor

Demografická a sociální struktura Benešova nad Ploučnicí tak jasně ukazuje, že prevence kriminality musí být založena na dlouhodobé, mezioborové a komunitně orientované spolupráci.

5 BEZPEČNOSTNÍ ANALÝZA MĚSTA BENEŠOV NAD PLOUČNICÍ

Bezpečnostní situace na území města Benešov nad Ploučnicí je ovlivněna kombinací sociálních, prostorových a komunitních faktorů. Analýza vychází z dostupných dat Policie České republiky, podnětů Městské policie Benešov nad Ploučnicí, výsledků Průzkumu pocitu bezpečí (2024) a dlouhodobých poznatků institucí pracujících s dětmi, mládeží a rodinami. Jejím cílem je identifikovat klíčové problémy, lokalizovat riziková místa, popsat dopravní, sociální a prostorové faktory ovlivňující bezpečnost a vytvořit výchozí rámec pro návrh preventivních opatření.

Analýza potvrzuje, že Benešov nad Ploučnicí vykazuje některé projevy typické pro menší města Ústeckého kraje – přetrvávající sociální zatížení populace, zvýšenou míru vnímaných bezpečnostních rizik, nerovnoměrnou kvalitu veřejných prostranství a specifické problémy spojené s chováním části mládeže. Tyto faktory vyžadují systematický mezioborový přístup, jenž kombinuje prvky sociální, situační a komunitní prevence.

5.1 Vnímání bezpečnosti obyvateli

Vnímání bezpečnosti obyvatel představuje zásadní ukazatel, protože ovlivňuje důvěru ve veřejné instituce, kvalitu života i ochotu obyvatel zapojovat se do veřejného života a hlásit incidenty. Průzkum pocitu bezpečí, který město realizovalo v roce 2024, ukazuje několik důležitých trendů.

Až 65 % obyvatel má pocit, že kriminalita ve městě roste, zatímco 80 % souhlasí s tvrzením, že kriminalita stoupá i v České republice celkově. Významný je údaj, že 78 % obyvatel vyjádřilo znepokojení nad mírou kriminality, což poukazuje na potřebu intenzivnější komunikace, prevence i viditelnosti městských a státních bezpečnostních složek.

Obyvatelé nejčastěji uváděli obavy z vandalismu, rizikového chování mládeže, rušení nočního klidu, přestupků v dopravě a přítomnosti neukázněných jednotlivců v okolí veřejných prostranství. Značná část občanů rovněž popisovala nedostatek osvětlení v určitých lokalitách, které se tím stávají méně bezpečnými zejména ve večerních hodinách.

Až 35 % respondentů uvedlo, že se stalo terčem slovního útoku. To je významný údaj, neboť verbální agrese patří mezi časté přestupkové projevy, které mohou časem eskalovat do závažnějších forem narušování veřejného pořádku.

Celkově analýza ukazuje, že pocit bezpečí je v Benešově nad Ploučnicí ovlivněn zejména:

- chováním mládeže na veřejných prostranstvích,
- vandalismem a poškozováním majetku,
- nedostatečným veřejným osvětlením,
- nedostatkem prostoru pro bezpečné volnočasové aktivity,
- dopravními problémy a rychlou jízdou řidičů.

Tyto faktory se promítají do návrhu opatření situační a komunitní prevence.

5.2 Vandalismus a poškozování majetku

Vandalismus patří podle obyvatel mezi nejčastěji vnímané problémy. Jde zejména o:

- ničení městského mobiliáře,
- sprejství a graffiti,
- poškozování oplocení, laviček a odpadkových košů,
- poškození dětských hřišť,
- odhazování odpadků a narušování čistoty okolí.

Vandalismus je často spojen se shromažďováním mladistvých v lokalitách s nižší mírou sociální kontroly. Konflikty mezi skupinami mládeže a rušení nočního klidu jsou rovněž zaznamenávány Městskou policií i PČR.

Problematické bývá rovněž zásobování alkoholem u nezletilých, které přispívá k narušování pořádku.

5.3 Rizikové chování mládeže

Rizikové chování dětí a mladých lidí je významným tématem prevence kriminality ve městě. Zkušenosti pedagogů, MP a CDM ukazují na:

- konflikty mezi skupinami mladistvých,
- kouření a pití alkoholu na veřejnosti,
- poškozování majetku,
- užívání vulgarmů a vulgární komunikaci vůči dospělým,
- problémové chování v okolí školy či sportovišť,
- kyberšikanu či online rizikové chování.

Škola sdílí informace o narůstající potřebě individuální práce s ohroženými žáky, kteří často pocházejí z rodin se zvýšeným sociálním zatížením. Mnozí z nich vyžadují pravidelnou podporu, kterou v současnosti poskytují především učitelé, vedení školy a pracovníci CDM, avšak chybí odborná kapacita preventisty, který by systematizoval intervenci a propojil rodinu–školu–instituce.

5.4 Přestupky a narušování veřejného pořádku

Přestupkové jednání se v Benešově nad Ploučnicí nejčastěji týká:

- rušení nočního klidu,
- verbální agrese,
- nerespektování pravidel veřejného pořádku,
- porušování dopravních předpisů,
- znečišťování veřejného prostranství.

MP zaznamenává zvýšený počet podnětů právě v lokalitách, které občané označují za problémové. Viditelnost MP je vnímána jako důležitý preventivní nástroj, ale její kapacita (3 strážníci) omezuje možnost kontinuálního dohledu. To vyvolává požadavek na kombinaci opatření:

- zvýšení přítomnosti MP,
- posílení komunitní komunikace,
- zlepšení osvětlení,
- zvýšení funkčnosti kamerového systému.

5.5 Dopravní bezpečnost

Dopravní bezpečnost představuje jednu z nejnápadnějších oblastí znepokojení obyvatel.

Až 72 % respondentů uvedlo, že má obavy z dopravní situace ve městě. Obavy se týkají zejména:

- rychlé jízdy řidičů,
- nebezpečných přechodů pro chodce,
- nedostatečné viditelnosti v určitých úsecích,
- pohybu cyklistů a koloběžkářů po chodnících,
- nebezpečných manévru v okolí Tesca a sídlišť.

Jedná se o tematiku, která se prolíná s urbanistickým rozvojem města. Obyvatelé opakovaně upozorňují na nutnost:

- doplnění dopravního značení,
- zvýraznění přechodů pro chodce,
- doplnění osvětlení,
- preventivní kontroly MP,
- vzdělávání dětí v dopravním chování.

Dopravní problémy přispívají k pocitu ohrožení obyvatel a v některých případech jsou přímo spojeny s konflikty mezi řidiči, chodci a cyklisty.

5.6 Rizikové lokality

Na základě průzkumu, poznatků MP a PČR a informací od škol a CDM byly identifikovány následující lokality jako dlouhodobě rizikové:

Náměstí u trafiky

- vysoký pohyb osob,
- konflikty mezi mládeží,
- dopravní rizika,
- nízký pocit bezpečí večer.

Schody u Sokolského vrchu

- nedostatečné osvětlení,
- nízká přehlednost prostoru,
- obavy zejména večer a v zimě.

Dvořákova ulice

- shromažďování mládeže,
- rušení večerního klidu.

Hřiště pod školní jídelnou

- výskyt vandalismu,
- nevhodné chování návštěvníků.

Okolí Tesca

- dopravní problémy,
- nerespektování pravidel parkování.

Sídlště a okolí nádraží

- rychlá jízda vozidel,
- potenciální konflikty mezi skupinami obyvatel.

Tyto lokality budou cílem situační prevence (kamery, osvětlení, úpravy prostoru).

Část města Ovesná

- shromažďování mládeže,
- zvýšený výskyt rizikového chování,
- příležitostné narušování veřejného pořádku,
- stížnosti obyvatel na hlučnost.

Část ulice Husova

- zvýšený pohyb mládeže,
- konfliktní situace mezi jednotlivci,
- nevhodné chování ve večerních hodinách.

Ulice Děčínská

- opakované překračování nejvyšší dovolené rychlosti,
- zvýšené riziko pro chodce,
- potřeba dopravně-preventivních opatření.

5.7 Kybernetická bezpečnost a online rizika

Stejně jako v celé republice, i v Benešově nad Ploučnicí roste význam kybernetických rizik.

U dětí a mládeže byly identifikovány projevy:

- kyberšikany,
- nevhodného sdílení obsahu,
- rizikové komunikace s neznámými osobami,
- závislostního chování na sociálních sítích.

Škola i CDM upozorňují na nutnost systematického vzdělávání a spolupráce v této oblasti.

5.8 Shrnutí bezpečnostní analýzy

Bezpečnostní situace v Benešově nad Ploučnicí je ovlivněna zejména:

- vandalismem a rizikovým chováním mládeže,
- dopravními problémy,
- nedostatkem osvětlení v některých lokalitách,
- absencí sociálních služeb,
- omezenými kapacitami MP,
- nedostatečnou koordinací preventivních aktivit,
- online riziky u dětí a mládeže.

6 SWOT ANALÝZA

SWOT analýza představuje syntézu poznatků vyplývajících z demografické, sociální a bezpečnostní analýzy města. Jejím cílem je identifikovat silné a slabé stránky systému prevence kriminality v Benešově nad Ploučnicí a zároveň popsat příležitosti a hrozby, které mohou ovlivnit rozvoj preventivních aktivit v následujících letech. Analýza umožňuje lépe porozumět současnému stavu a tvoří základ pro formulaci priorit a opatření koncepce.

6.1 Silné stránky

Jednou z nejvýraznějších silných stránek města je vysoká míra zapojení dětí a mládeže do volnočasových aktivit. Centrum dětí a mládeže Benešov nad Ploučnicí, které navštěvuje přibližně 550 dětí a mladých lidí, představuje mimořádně významný ochranný faktor. Široká nabídka aktivit přispívá k prevenci rizikového chování a vytváří stabilní prostředí, kde mohou děti a mladí lidé smysluplně trávit volný čas.

Významnou silnou stránku představuje také institucionální zázemí města, které zahrnuje základní a mateřskou školu, komunitní a sportovní organizace, Rodinné centrum Medvídek a Klub seniorů. Tyto instituce poskytují širokou síť příležitostí pro různé věkové skupiny a posilují sociální soudržnost komunity.

Pozitivně lze hodnotit rovněž dobrou spolupráci mezi městem, Městskou policií a Policií České republiky, která umožňuje řešit incidenty efektivněji a koordinovaněji. Informace sdílené mezi aktéry prevence, jejich zkušenosti a vzájemná komunikace přispívají k rychlejší identifikaci rizik a potřebných opatření.

Silnou stránkou je také aktivní komunitní život, jehož součástí jsou pravidelné akce, sportovní a kulturní činnost, programy pro děti i seniory. Město má tedy výrazný potenciál pro další rozvoj komunitní prevence.

6.2 Slabé stránky

Jednou ze zásadních slabých stránek je absence sociálních služeb přímo v Benešově nad Ploučnicí, zejména služeb zaměřených na práci s ohroženými rodinami, dětmi a mládeží. Tato skutečnost představuje významnou bariéru pro systematickou a odbornou intervenční práci, kterou dnes supluje především škola, městská policie, volnočasové instituce a neformální komunitní podpora.

Další slabinou jsou omezené kapacity Městské policie, která je tvořena pouze třemi strážníky. Tato kapacita neumožňuje zajištění dostatečné přítomnosti MP ve všech rizikových lokalitách ani pravidelný dohled v časech, kdy dochází k největšímu nárůstu incidentů (večerní hodiny, víkendy).

Za slabou stránku lze považovat také nedostatečnou koordinaci preventivních aktivit, která je způsobena absencí odborné pozice preventisty. Přestože jednotlivé instituce pracují aktivně a zodpovědně, nedostatek jednotného koordinátora omezuje možnosti sdílení dat, nastavení navazujících kroků a zajištění dlouhodobé kontinuity prevence.

Prostorovou slabinou je nedostatečné veřejné osvětlení v některých částech města a existující rizikové lokality, které vyžadují zvýšenou pozornost. Tato místa negativně ovlivňují pocit bezpečí obyvatel a přispívají k narušování veřejného pořádku.

Slabinou systému je také rostoucí počet dětí potřebujících individuální intervenci, ať už kvůli školní neúspěšnosti, rizikovému chování, sociálním problémům v rodině či psychickému zatížení. Současné kapacity školy a volnočasových institucí nejsou na takový počet případů koncipovány.

6.3 Příležitosti

Město má řadu možností, které mohou významným způsobem přispět k posílení prevence kriminality. Jednou z největších příležitostí je možnost čerpání finančních prostředků z dotačních programů Ministerstva vnitra a Operačního programu Spravedlivá transformace,

kteře jsou zaměřeny na podporu preventivních aktivit, technické prevence i vzniku odborných pozic v obcích.

Velký potenciál představuje rovněž zavedení nové odborné pozice – preventisty pro volný čas, která umožní systematizovat dosavadní aktivity, propojit jednotlivé subjekty, pracovat s ohroženými dětmi a rodinami a vytvářet ucelený systém prevence na komunální úrovni.

Další příležitost spočívá v rozvoji technické prevence, zejména modernizaci a rozšíření kamerového systému, zlepšení veřejného osvětlení a úpravě rizikových lokalit. Tyto investice mohou výrazně zvýšit pocit bezpečí obyvatel a usnadnit práci MP a PČR.

Za příležitost lze považovat také rozvoj komunitní prevence, tedy organizaci komunitních setkání, participativních procesů a programů podporujících sousedské vztahy. Silné komunity přispívají k sociální kontrole a mohou významně omezovat vznik problémového chování.

Mezi příležitostmi patří i rozšíření preventivních programů ve školách a zapojení dětí a mládeže do programů zaměřených na kybernetickou bezpečnost, duševní zdraví a sociální dovednosti.

6.4 Hrozby

Mezi nejvýznamnější hrozby patří obecné socioekonomické problémy Ústeckého kraje. Dlouhodobá nezaměstnanost, zadluženost, nízká sociální mobilita a ekonomická nestabilita rodin se promítají i do Benešova nad Ploučnicí. Tyto faktory zvyšují pravděpodobnost vzniku rizikového chování, zanedbávání péče o děti a zhoršují možnosti rodin zajistit dětem potřebné podmínky.

Hrozbu představuje rovněž rostoucí rizikové chování mládeže, které je posilováno dostupností návykových látek, spolužitím problémových vrstevnických skupin, online vlivy a nedostatečným rodinným zázemím.

Další hrozbou je zhoršení dopravní situace, které může zvýšit počet incidentů a negativně ovlivňovat pocit bezpečí obyvatel.

Z pohledu prevence kriminality může být hrozbou také nedostatek odborného personálu, např. pokud nebude možné dlouhodobě financovat pozici preventisty nebo zajistit stabilní kapacity bezpečnostních složek.

Hrozbou, která se stále více dotýká i menších měst, jsou kybernetická rizika, která mohou postihnout děti, mládež i seniory. Nedostatečná informovanost a prevence v této oblasti mohou vést ke vzniku závažných incidentů (kyberšikana, online podvody, manipulace).

6.5 Shrnutí SWOT analýzy

SWOT analýza ukazuje, že Benešov nad Ploučnicí má výrazné silné stránky, zejména v oblasti volnočasových aktivit a komunitního života, dobré spolupráce institucí a vysokého zapojení dětí. Zároveň však existují zásadní slabiny v podobě nedostatku sociálních služeb, absence odborné koordinace prevence, omezených kapacit MP a existence rizikových lokalit.

Možnosti financování a zavedení preventisty vytvářejí silný potenciál pro rozvoj systému prevence. Současně však existují hrozby spojené s regionálními socioekonomickými poměry, chováním mládeže a dopravní situací.

Tyto poznatky jsou klíčové pro formulaci priorit a opatření v následující kapitole.

7 PRIORITY PREVENCE KRIMINALITY MĚSTA BENEŠOV NAD PLOUČNICÍ 2025–2028

Na základě demografické, sociální a bezpečnostní analýzy byla stanovena soustava priorit, které určují směřování preventivních aktivit města v období 2026–2028. Prioritní oblasti reflektují nejvýznamnější bezpečnostní a sociální problémy identifikované ve městě, potřeby vyplývající z podnětů občanů, institucí a analýzy rizikových lokalit. Tyto priority tvoří základní architekturu koncepce.

Stanovené priority respektují metodické rámce Ministerstva vnitra ČR a odpovídají principům moderní prevence kriminality, která kombinuje sociální, situační, komunitní a technická opatření.

7.1 PRIORITA 1: Prevence rizikového chování dětí a mládeže

Prevence rizikového chování dětí a mladistvých představuje dlouhodobě nejvýznamnější oblast zájmu prevence kriminality v Benešově nad Ploučnicí. Město se potýká s projevy problémového chování, jako je vandalismus, verbální agrese, konflikty mezi skupinami mladistvých, kouření, konzumace alkoholu nebo nevhodné chování na veřejných prostranstvích. Tyto jevy jsou často spojeny se složitou rodinnou situací, nedostatečným výchovným vedením či vlivem vrstevnických skupin.

Analýza ukazuje, že město disponuje silnými ochrannými faktory — zejména vysokým počtem dětí zapojených do volnočasových aktivit prostřednictvím CDM. Přesto však chybí odborná kapacita, která by systematicky pracovala s ohroženými dětmi a rodinami a zajišťovala koordinovanou intervenci napříč školou, MP, PČR a volnočasovými institucemi.

7.2 PRIORITA 2: Zvyšování bezpečnosti v rizikových lokalitách

Bezpečnostní analýza identifikovala několik lokalit, ve kterých se opakovaně kumuluje rizikové chování a kde obyvatelé vyjadřují snížený pocit bezpečí. Jedná se zejména o náměstí u trafiky, schody u Sokolského vrchu, Dvořákovu ulici, hřiště pod školní jídelnou, okolí Tesca a vybrané úseky sídlišť.

Tyto lokality vyžadují komplexní přístup zahrnující:

- zlepšení viditelnosti a osvětlení,
- modernizaci a rozšíření kamerového systému,
- technické a urbanistické úpravy prostoru,
- zvýšení přítomnosti MP,
- komunitní práci a aktivizační programy.

Zvýšení bezpečnosti v těchto místech je zásadní nejen pro prevenci vandalismu a přestupků, ale také pro posílení pocitu bezpečí, který patří mezi nejsilnější faktory ovlivňující kvalitu života obyvatel.

7.3 PRIORITA 3: Zlepšení dopravní bezpečnosti

Dopravní bezpečnost byla jedním z nejvýraznějších témat Průzkumu pocitu bezpečí. Až 72 % respondentů vyjádřilo obavy z dopravní situace ve městě. K rizikovým faktorům patří:

- rychlá jízda řidičů,
- nebezpečné přechody pro chodce,
- nedostatečné značení a vizuální úprava komunikací,
- pohyb cyklistů a koloběžek po chodnících,
- problémové manévry v okolí Tesca.

Dopravní bezpečnost je nejen otázkou technických opatření, ale také prevence a vzdělávání. Kapacita MP není dostatečná k trvalému dohledu, proto je nezbytné kombinovat úpravy infrastruktury s preventivními aktivitami ve školách a komunitě.

Cílem této priority je vytvořit bezpečnější podmínky pro chodce, děti, seniory i cyklisty a přispět ke snížení dopravních incidentů.

7.4 PRIORITA 4: Posílení pocitu bezpečí obyvatel

Pocit bezpečí patří k nejdůležitějším indikátorům kvality života. Ačkoli objektivní kriminalita nemusí vždy růst, subjektivní pocit ohrožení ovlivňuje způsob, jakým obyvatelé využívají veřejná prostranství, zapojují se do komunitních aktivit a hodnotí své okolí.

V Benešově nad Ploučnicí je pocit bezpečí významně ovlivněn:

- nedostatečným osvětlením některých lokalit,
- viditelností či neviditelností MP,
- chováním části mládeže,
- dopravní situací,
- kvalitou veřejného prostoru.

Posílení pocitu bezpečí vyžaduje kombinaci technických a sociálních opatření, pravidelnou komunikaci s občany, dostupnost informací o činnosti MP a preventisty, prevenci podvodů vůči seniorům a podporu komunitního života.

7.5 PRIORITA 5: Posílení institucionální prevence a mezioborové spolupráce

Jedním z nejvýznamnějších závěrů analytické části je zjištění, že preventivní systém města postrádá odborného koordinátora. Škola, CDM, MP a PČR pracují aktivně, ale bez jednotné koordinace, sdílení dat a nastavení společných postupů.

Zavedení funkce preventisty je proto klíčovým prvkem koncepce a tvoří osu této priority. Preventista bude:

- koordinovat činnost mezi institucemi,
- pracovat individuálně s ohroženými dětmi a jejich rodinami,
- vytvářet preventivní programy,
- zajišťovat monitoring a evidenci rizik,
- komunikovat s komunitou,
- podporovat odborné vzdělávání pedagogů a pracovníků institucí.

Tato priorita počítá také s posílením technické prevence, zlepšením evidence incidentů, rozšířením sdílení informací a s pravidelným vyhodnocováním účinnosti opatření.

7.6 Shrnutí priorit

Pět stanovených priorit tvoří rámec, který reaguje na hlavní problémy města:

1. rizikové chování mládeže,
2. rizikové lokality a veřejný prostor,
3. dopravní bezpečnost,
4. pocit bezpečí obyvatel,
5. potřebu koordinace a odborného zajištění prevence.

Tyto priority jsou vzájemně propojené a představují základní osu strategického plánování prevence kriminality v Benešově nad Ploučnicí pro roky 2025–2028.

8 OPATŘENÍ PREVENCE KRIMINALITY MĚSTA BENEŠOV NAD PLOUČNICÍ

Opatření prevence kriminality vycházejí z analytických závěrů, stanovených priorit a identifikovaných rizik. Předkládaná opatření jsou rozdělena do čtyř základních oblastí prevence: sociální, situační, komunitní a dopravní prevence. Součástí této kapitoly je také rozpracování role preventisty, který představuje klíčový nástroj koordinace a realizace preventivních činností ve městě.

Navržená opatření reflektují reálné možnosti města Benešov nad Ploučnicí, jeho institucionální strukturu, dostupné zdroje a podporu, kterou lze získat z dotačních programů Ministerstva vnitra ČR a Operačního programu Spravedlivá transformace. Každé opatření reaguje na konkrétní problém popsany v bezpečnostní analýze a je navrženo tak, aby posílilo ochranné faktory, snížilo rizikové chování nebo zlepšilo podmínky pro bezpečnost v rizikových lokalitách.

8.1 Sociální prevence

Sociální prevence je základním pilířem místního systému prevence kriminality. Je zaměřena na děti, mládež, rodiny a další skupiny obyvatel, u nichž lze včasným působením předcházet vzniku sociálně rizikového chování. Sociální prevence zahrnuje širokou škálu opatření, od programů zaměřených na podporu rodičovských kompetencí, přes práci s ohroženými dětmi, až po profesionální koordinaci preventivních aktivit.

V Benešově nad Ploučnicí je sociální prevence realizována zejména prostřednictvím základní a mateřské školy, CDM, MP a komunitních organizací. Absence sociálních služeb a odborné pozice preventisty však omezuje možnosti systematické práce a dlouhodobého dopadu.

Komunitní plán péče a rozvoje sociálních služeb 2024- 2028 města identifikuje potřebu posílení specializované podpory pro děti a mládež ohrožené rizikovými jevy. Preventivní systém města proto staví na silném zapojení CDM, práci preventisty volnočasových aktivit a meziinstitucionální spolupráci se školou, MP a dalšími aktéry tak, aby byly rizikové situace zachyceny včas a řešeny koordinovaně.

Prioritní opatření sociální prevence:

Zavedení odborné pozice preventisty pro volný čas

Zavedení preventisty představuje klíčový prvek celé koncepce. Preventista bude odborným pracovníkem odpovědným za koordinaci preventivních aktivit, individuální práci s ohroženými dětmi, spolupráci se školou, CDM, MP, PČR a rodinami. Preventista zajistí jednotnou metodiku práce, monitoring rizik, dokumentaci případů a podporu mezioborové spolupráce.

Preventista bude mít také roli facilitátora komunitních aktivit a nositele systémového rozvoje prevence kriminality. Tato pozice umožní trvalé ukotvení prevence v každodenním chodu města a zároveň splňuje podmínky pro získání dotačních prostředků MVČR a OPST.

Individuální práce s ohroženými dětmi, mládeží a rodinami

Cílem tohoto opatření je pracovat s dětmi, které vykazují projevy rizikového chování (konflikty, šikana, vandalismus, záškoláctví, experimenty s návykovými látkami) nebo pocházejí ze sociálně znevýhodněného prostředí. Preventista bude:

- vést dlouhodobou práci s dítětem,
- navštěvovat rodinu a poskytovat podporu rodičům,
- facilitovat spolupráci školy a dalších institucí,
- nastavovat individuální plány,

- monitorovat pokrok a vyhodnocovat dopad práce.

Posílení prevence ve škole

Škola je klíčovým prostředím pro realizaci preventivních aktivit. Preventista bude spolupracovat se školním metodikem prevence a pedagogy, podílet se na diagnostice rizik, koordinovat preventivní programy (šikana, kyberšikana, rizikové chování, komunikace, vztahy ve třídě), organizovat besedy a pomáhat učitelům při řešení konkrétních případů.

Škola získá stabilního partnera, který může poskytovat odbornou podporu i při práci s rodiči.

Podpora rodičovských kompetencí

Toto opatření zahrnuje organizaci workshopů a seminářů pro rodiče, poradenství při výchovných problémech, podporu rodičů ohrožených dětí, spolupráci s Rodinným centrem Medvídek a CDM.

Cílem je posílit rodičovské dovednosti, které jsou jedním z nejvýznamnějších ochranných faktorů zdravého vývoje dítěte.

8.2 Situační prevence

Situační prevence je zaměřena na úpravy prostoru, které snižují možnost vzniku přestupků a trestných činů a současně zvyšují pocit bezpečí. V Benešově nad Ploučnicí je situační prevence důležitá zejména v lokalitách, které byly identifikovány jako problémové.

Prioritní opatření situační prevence:

Modernizace a rozšíření kamerového systému

Cílem je zvýšit dohled nad rizikovými lokalitami (náměstí u trafiky, Dvořákova ulice, Sokolský vrch, okolí Tesca). Kamerový systém bude sloužit jak k prevenci, tak k objasňování incidentů a k podpoře Městské policie.

Modernizace musí zahrnovat:

- vyšší kvalitu záznamu,
- širší pokrytí prostoru,
- vhodné umístění kamer,
- integraci s MP.

Zlepšení veřejného osvětlení v rizikových lokalitách

Nedostatečné osvětlení je jedním z hlavních problémů popsaných v kapitole 5.6. Zlepšení osvětlení zvýší pocit bezpečí občanů, sníží riziko přestupků a umožní efektivnější monitoring prostor.

Prioritní lokality:

- schody u Sokolského vrchu,
- vybrané úseky sídliště,
- okolí hřiště pod jídelnou,
- přechody pro chodce.

Urbanistické a drobné technické úpravy veřejných prostranství

Patří sem:

- odstranění skrytých zákoutí,
- doplnění mobiliáře (lavičky, koše),
- úprava zeleně,
- revize problémových míst,

- rychlé opravy majetku města.

Takové zásahy snižují možnost shromažďování rizikových skupin a přispívají k lepšímu využití prostoru veřejností.

8.3 Komunitní prevence

Komunitní prevence podporuje soudržnost obyvatel, komunikaci s městem a komunitní odpovědnost za veřejný prostor. V Benešově nad Ploučnicí existuje silný komunitní potenciál, který lze dále rozvíjet.

Informování obyvatel o možnostech pomoci a preventivních aktivitách bude probíhat prostřednictvím webu města, Benešovských novin, sociálních sítí a v návaznosti na sociální poradenství a spolupráci s poskytovateli návazných služeb.

Komunitní setkávání a dialog s veřejností

Cílem je organizovat pravidelná setkání s občany v jednotlivých lokalitách, informovat je o preventivních opatřeních, získávat podněty a posilovat jejich roli v řešení bezpečnostních problémů.

Podpora komunitních aktivit Centra dětí a mládeže

Centrum dětí a mládeže je stěžejní institucí zajišťující komunitní prevenci. Opatření zahrnuje:

- rozvoj Otevřeného klubu pro mládež,
- posílení volnočasových aktivit,
- propojení preventisty s Centrem dětí a mládeže,
- rozšíření programů o prvky komunitní práce a dobrovolnictví.

8.4 Preventista pro volný čas – odborná koordinace prevence

Preventista je hlavní odbornou kapacitou, která propojuje sociální, komunitní, situační i školní prevenci. Jeho pozice je koncipována tak, aby byla dlouhodobě udržitelná a plně zapojena do institucionální struktury města.

Klíčové oblasti práce preventisty:

- individuální práce s ohroženými dětmi a rodinami,
- přímý kontakt a terénní práce v rizikových lokalitách,
- koordinace mezi MŠ, ZŠ, CDM, MP a PČR,
- organizace preventivních programů,
- vedení dokumentace a monitoring rizik,
- spolupráce s komunitou,
- vyhodnocování dopadu opatření.

8.5 Dopravní prevence

Dopravní prevence musí reagovat na výraznou obavu obyvatel z dopravní situace. Cílem je snížit riziko nehod, konfliktních situací a zlepšit bezpečnost pohybu chodců a cyklistů.

Dopravní audit rizikových míst

Audit se zaměří zejména na:

- přechody pro chodce,
- prostor v okolí Tesca,
- sídliště,
- trasy dětí do školy,

- nebezpečné křižovatky.

Výstupy budou využity pro návrh úprav dopravní infrastruktury.

Bezpečné přechody a zklidnění dopravy

Opatření zahrnuje:

- osvětlení přechodů,
- zvýraznění vodorovného značení,
- doplnění prvků zklidnění dopravy,
- zvýšení přítomnosti MP v rizikových hodinách.

Prevence rizikového chování cyklistů a uživatelů koloběžek

Patří sem:

- vzdělávání ve škole,
- osvětové kampaně,
- kontrolní činnost MP,
- označení a úprava problémových tras.

8.6 Prevence kriminality a podvodů vůči seniorům

S věkovým stárnutím populace roste ohrožení seniorů formami kriminality, jako jsou podvody, agresivní prodejní praktiky či zneužívání důvěřivosti.

Program prevence podvodů na seniorech

Preventista ve spolupráci s MP a Klubem seniorů:

- organizuje besedy,
- poskytuje informativní materiály,
- předává rady týkající se bezpečnosti doma i na ulici,
- pomáhá seniorům s orientací v online prostředí.

Podpora bezpečného pohybu seniorů

Zajišťuje:

- úpravu chodníků,
- doplnění madel,
- zlepšení osvětlení,
- odstranění bariér na trasách využívaných seniory.

8.7 Technická prevence a údržba veřejného prostoru

Technická prevence podporuje bezpečnost prostřednictvím pravidelné údržby města. Souvisí s bezpečností, čistotou i komfortem obyvatel.

TECH1 – Revize a údržba kamerového systému

TECH2 – Rychlé opravy veřejného prostoru

TECH3 – Úprava zeleně a odstranění bariér

9 MONITORING A EVALUACE KONCEPCE

Monitoring a evaluace představují nezbytné nástroje pro průběžné i závěrečné vyhodnocování účinnosti Koncepce prevence kriminality města Benešov nad Ploučnicí na období 2026–2028. Cílem této kapitoly je stanovit mechanismy, které zajistí systematické sledování realizace opatření, měření jejich dopadu a poskytování relevantních informací všem zainteresovaným subjektům. Transparentní a pravidelné hodnocení umožní městu reagovat na aktuální potřeby, optimalizovat preventivní procesy a zajistit efektivní využití zdrojů.

Monitoring i evaluace vycházejí z metodických doporučení Ministerstva vnitra ČR a reflektují specifické podmínky města. Jsou koncipovány tak, aby byly udržitelné, datově podložené a organizačně zvládnutelné.

9.1 Průběžný monitoring plnění opatření

Průběžný monitoring bude probíhat po celou dobu platnosti koncepce a zaměří se především na:

a) Sledování realizace jednotlivých opatření

Každé opatření uvedené v kapitole 8 bude pravidelně vyhodnocováno z hlediska svého plnění, časového postupu a zapojení aktérů. Monitoring bude prováděn zejména preventistou ve spolupráci s Městskou policií, Policií ČR, školou, CDM a městem.

b) Dokumentaci činností preventisty

Preventista povede systematickou evidenci své práce, která bude zahrnovat:

- počty intervencí s dětmi a rodinami,
- počet konzultací se školou, pedagogy a institucemi,
- počet komunitních setkání,
- přítomnost v terénu,
- identifikaci nových rizik a situací vyžadujících intervenci.

Tato data budou klíčová pro hodnocení efektivity nové odborné pozice.

c) Sledování situace v rizikových lokalitách

Městská policie ve spolupráci s preventistou bude pravidelně vyhodnocovat bezpečnostní situaci v lokalitách označených jako problémové. Monitoring bude zahrnovat:

- četnost zásahů,
- typy incidentů,
- zpětnou vazbu obyvatel,
- dopady technických a situačních opatření (osvětlení, kamery, úpravy prostoru).

d) Statistická data Policie ČR a Městské policie

Průběžně budou sledovány:

- vývoj trestné činnosti a přestupků,
- vývoj dopravních incidentů a přestupků,
- změny v typech rizikového chování,
- trendy týkající se vandalismu a veřejného pořádku.

Data budou využita pro průběžné úpravy opatření.

e) Zpětná vazba ze školy a CDM

ZŠ, MŠ a CDM budou poskytovat informace o změnách v chování dětí a mládeže, výskytu rizikového chování, efektivitě preventivních programů a potřebě dalších intervencí.

9.2 Roční zpráva o stavu prevence kriminality

Jednou ročně bude městem zpracována Zpráva o stavu prevence kriminality, která bude obsahovat:

- vyhodnocení realizace opatření koncepce,
- analýzu dat MP a PČR,
- přehled činnosti preventisty,
- informace o dopadech sociálních, situačních a komunitních opatření,
- identifikaci nových problémů a potřeb,
- návrh aktualizací na další období.

Zpráva bude sloužit jako podklad pro jednání vedení města, Městské policie a dalších aktérů prevence.

9.3 Průběžná evaluace účinnosti koncepce

Evaluace bude probíhat průběžně, minimálně jednou ročně, a bude zaměřena na:

- analýzu účinnosti opatření,
- hodnocení dopadu jednotlivých aktivit na cílové skupiny (děti, mládež, rodiny, senioři),
- identifikaci úspěšných intervencí,
- doporučení pro změny v metodice nebo zaměření prevence,
- porovnání skutečných výsledků s očekávanými.

Evaluace bude také zahrnovat spolupráci s komunitou, získávání zpětné vazby obyvatel a analýzu poznatků MP a PČR.

9.4 Závěrečná evaluace koncepce (2028)

Po ukončení platnosti koncepce proběhne závěrečné vyhodnocení, které shrne:

- míru dosažení stanovených priorit,
- dopad opatření na rizikové chování a bezpečnost ve městě,
- vývoj kriminality a přestupků,
- změny v pocitu bezpečí obyvatel,
- funkčnost pozice preventisty,
- účinnost technické, situační a komunitní prevence.

Součástí závěrečné evaluace bude rovněž doporučení pro další strategické období (2029–2031) a návrh úprav systému prevence tak, aby odpovídal aktuálním i budoucím potřebám města.

9.5 Opakovaný Průzkum pocitu bezpečí

Stejně jako Litoměřice bude i Benešov nad Ploučnicí realizovat průzkum pocitu bezpečí každé dva roky. Průzkum bude porovnávat:

- subjektivní vnímání bezpečnosti obyvatel,
- obavy z jednotlivých typů kriminality,
- hodnocení činnosti MP a preventisty,
- tolerance rizikového chování,
- identifikaci nových problémových lokalit.

Výsledky budou zpracovány do ročních zpráv a závěrečné evaluace.

9.6 Zapojení veřejnosti do monitoringu a evaluace

Veřejnost bude zapojena prostřednictvím:

- komunitních setkání,
- sběru podnětů,

- online dotazníků,
- participativních jednání v rizikových lokalitách.

Tento přístup umožní získávat kvalitní zpětnou vazbu a zajistí, že preventivní činnost bude reakční na skutečné potřeby obyvatel.

10 ZÁVĚR

Koncepce prevence kriminality města Benešov nad Ploučnicí na období 2026–2028 představuje komplexní strategický dokument, který vznikl na základě podrobné analýzy demografických, sociálních a bezpečnostních podmínek města a reflektuje aktuální potřeby jeho obyvatel. Cílem koncepce je vytvořit dlouhodobý a stabilní systém prevence kriminality, který kombinuje prvky sociální, situační, technické i komunitní prevence a zároveň posiluje spolupráci mezi institucemi, školami, bezpečnostními složkami a komunitou.

Zásadním prvkem této koncepce je zavedení odborné pozice preventisty, jehož úlohou bude koordinovat preventivní činnosti, pracovat s ohroženými dětmi a rodinami, posilovat mezioborovou spolupráci a podílet se na realizaci opatření navržených v kapitole 8. Preventista představuje chybějící článek systému, jehož doplnění je nezbytné pro efektivní a udržitelnou prevenci kriminality v Benešově nad Ploučnicí.

Koncepce zároveň klade důraz na zvyšování bezpečnosti v rizikových lokalitách prostřednictvím technických a urbanistických opatření, modernizaci veřejného osvětlení, posílení kamerového systému a úpravu veřejného prostoru. Důležitou roli sehrává rovněž dopravní prevence, která reaguje na vysoké obavy občanů ohledně dopravní situace ve městě.

Dokument navazuje na strategické rámce státu i Ústeckého kraje a vychází ze zásad moderní prevence kriminality, které zdůrazňují včasnou intervenci, mezioborovou spolupráci, zapojení veřejnosti a systematický monitoring. Koncepce je zároveň otevřeným dokumentem, který bude podle potřeby aktualizován na základě nových poznatků, vývoje sociální situace, bezpečnostních trendů a výsledků monitoringu a evaluace.

Úspěšná realizace koncepce je podmíněna aktivní spoluprací všech institucí působících na území města – města samotného, Městské policie, Policie ČR, Základní a mateřské školy, Centra dětí a mládeže, Rodinného centra Medvídek, komunitních organizací a občanů. Přispěje ke zvýšení pocitu bezpečí, posílení sociálních vazeb, kvalitě veřejného prostoru a celkovému zkvalitnění života v Benešově nad Ploučnicí.

Koncepce vytváří pevný základ pro realizaci konkrétních projektů financovaných z Ministerstva vnitra ČR, Operačního programu Spravedlivá transformace a dalších dotačních programů. Jejím cílem je dlouhodobě budovat bezpečné, stabilní a soudržné město, ve kterém se obyvatelé všech věkových skupin cítí bezpečně a mají přístup k potřebným podpůrným službám a kvalitnímu veřejnému prostoru.

Zkratky:

ZŠ – Základní škola Benešov nad Ploučnicí

MP – Městská policie Benešov nad Ploučnicí

PČR – Policie České republiky

MVČR – Ministerstvo vnitra České republiky

OPST – Operační program Spravedlivá transformace

SPOD – Sociálně-právní ochrana dětí

NKC – Národní koordinační centrum prevence kriminality

ÚK – Ústecký kraj

NKÚ – Nízkoprahová klubová a terénní služba (obecně používaný pojem)

PC – Pocit bezpečí (zkratka používaná v interních analýzách)

SWOT – Strengths, Weaknesses, Opportunities, Threats (analytický rámec)